

सिन्धु, सिन्धुक, सिन्धुवार.

निमुद् m. N. pr. eines von Kṛṣṇa erschlagenen Asura MBh. 3, 488. HARIV. 6803. 6846. fg. 9128. 9132. VP. 147, N. 1. — Vgl. मुद् und उपमुद्.

निमुम् s. u. निमुम्.

निमुसू (desid. von मु mit नि) adj. P. 8, 3, 117, Sch. — Vgl. अभिमुसू.

निमूक (von मूक mit नि) nom. ag. Mörder, Vernichter: घात्रयी^० Jāg. 3, 251. क्रौञ्च^० MBh. 3, 8133.

निमूदन (wie eben) 1) nom. ag. Mörder, Vernichter (am Ende eines comp.): कंसकोश^० MBh. 3, 628. वलवृत्र^० 2126. शत्रु^० 12013. 9, 685. Ragh. 9, 3. शुक्राश्मरीगुल्म^० Suçr. 1, 198, 12. Vgl. दैत्य^०. — 2) n. das Vernichten, Töten AK. 2, 8, 81 (vgl. Kull. zu M. 9, 242). H. 371. — Wird öfters fälschlich (nach den Grammatikern) निषू^० geschrieben.

निमृत 1) partic. = निःमृत (von मृत् mit निस्) fortgegangen, verschwunden: तेजश्चेद्वाज्रं निमृतं (निःमृतं wäre gegen das Versmaass तव Rāg. - Tar. 4, 566. — 2) f. घ्रा a) Ipomoea Turpethum R. Br. (त्रिवृता) RATNAM. im ÇKDr. — b) N. pr. eines Flusses, v. l. für निश्चिता VP. 182, N. 17.

निमृष्ट s. u. मर्त्त mit नि.

निमृष्टार्थ (नि^० + मृष्ट) adj. dem man die Besorgung seiner Angelegenheiten übertragen hat; m. Geschäftsführer: यः स्वामिना नियुक्तो ऽपि धनाध्ययपालने । कुसीदकृषिवाणिज्ये निमृष्टार्थस्तु स स्मृतः ॥ BRHASPATI im ÇKDr. धीरः स्थिरमतिः प्रूरः स्वामिकार्यविधायकः । स्वयैरुषप्रकाशी च निमृष्टार्थः स उच्यते ॥ Sāmhitādm. im ÇKDr. Bez. eines geschickten Boten, der die ihm übertragene Angelegenheit nach eigenem Ermessen zu Ende führt, Kām. Nitis. 12, 3 = Sāh. D. 86. उभयेर्भावमुन्नीय स्वयं वदति चातरम् । मुस्मिष्टं कुरुते कार्यं निमृष्टार्थस्तु संस्मृतः ॥ 87.

निस्तब्ध (निस् + त^०) adj. ausserhalb der 24 Tattva (s. u. तब्ध 1.) stehend: पंचविंशतिमा विजुर्निस्तब्धस्तब्धसंज्ञितः MBh. 12, 11251.

निस्तनी f. Pille, Arseneikugel ЧАБДАК. im ÇKDr. Nach WILSON eine Brust (स्तन) im Kleinen.

निस्तनु (निस् + त^०) adj. keine Nachkommenschaft habend MBh. 12, 6225.

निस्तन्द्र (निस् + तन्द्रा) adj. frei von Trägheit, — Erschlaffung, frisch, munter Suçr. 2, 532, 4.

निस्तन्द्रि (निस् + त^०) adj. dass. R. 2, 1, 18.

निस्तमस्क (निस् + तमस्) adj. frei von Finsterniss, licht Çāṅk. 165.

निस्तम्भ s. निस्तम्भ.

निस्तरण (von 1. तर् mit निस्) n. 1) das Herauskommen विद्या im ÇKDr. das Herauskommen aus einer Gefahr, Rettung H. an. 4, 80. MED. q. 99. पलायनादिभिरपि स्वनिस्तरणाशक्तौ Kull. zu M. 8, 350. — 2) das Uebersetzen H. an. MED. — 3) Rettungsmittel, = उपाय diess.

निस्तरिकं und निस्तरिपं gaṇa निरूढकादि zu P. 6, 2, 184. — Vgl. उस्तरिक und उस्तरिप.

निस्तर्क्य (निस् + त^०) adj. worüber man sich keine Vorstellung zu machen vermag MBh. 12, 7479.

निस्तर्तव्य (von 1. तर् mit निस्) adj. worüber man hinwegzukommen hat, zu überwinden. zu besiegen MBh. 12, 11299.

IV. Theil.

निस्तरुण (von तरु mit निस्) n. das Zerschmettern, Vernichten AK. 2, 8, 82. H. 370.

निस्तल (निस् + तल) adj. 1) keine Ebene darbietend, rund, kugelförmig AK. 3, 2, 19. 3, 4, 14, 81. H. 1467. an. 3, 658 (wo वृत्ते st. वृत्ते zu lesen ist). MED. l. 102. HALĀJ. 4, 68. KUMĀRAB. 1, 43. — 2) = चल beweglich MED. = तल H. an.

निस्तार (von 1. तर् mit निस्) m. = निस्तरण H. an. 4, 80. MED. q. 99. 1) das Hinüberkommen, Hinübergelangen über ein Meer (eig. und bildlich): संसारं तव निस्तारपदवी न दवीयसी । अन्तरा दुस्तरा न स्युर्यदि रे मदिरक्षणाः ॥ BHARTR. 1, 68. °वोज n. ein Mittel zum Hinübergelangen über das brausende Meer des Lebens, ein Mittel zur Erlösung BRAHMAVAIV. P., PRAKṚTIKHAṆḌA 33 und UDBHATA im ÇKDr. — 2) Abtragung, Bezahlung: गृहीतराजवर्तनस्य तावन्निस्तारः कृतः Hit. 99, 18.

निस्तारण (vom caus. von 1. तर् mit निस्) n. das glückliche Hinüberkommen über Etwas, das Ueberwinden Bāg. P. 5, 17, 24. développement (von स्तर?) BURNOUR.

निस्तिमिर् (निस् + ति^०) adj. f. घ्रा frei von Finsterniss, hell: नभस् MBh. 12, 6817. दिशः HARIV. 13210.

निस्तुति s. निःस्तुति.

निस्तुष (निस् + तुष) adj. f. घ्रा ausgehült KĀTJ. Ça. 5, 3, 2. Schol. zu KĀTJ. Ça. 2, 4, 20. Suçr. 1, 230, 3. — 2) von den unnützen Hülsen befreit, vereinfacht: दृष्टकर्मा समस्तास्तु निस्तुषाः प्रक्रिया व्यधात् Rāg. - Tar. 2, 118.

निस्तुषतोर (नि^० + तीर्) m. Weisen Rāg. im ÇKDr.

निस्तुषरत्न (नि^० + रत्न) n. Krystall Rāg. im ÇKDr.

निस्तुषित (von निस् + तुष) adj. 1) von der Haut befreit, geschält (लग्निकीन). — 2) leichter gemacht, vereinfacht (लघूकृत). — 3) aufgegeben (त्यक्त) MED. t. 204.

निस्तुषाकण्टक (निस् + तृषा-क^०) adj. f. घ्रा von Gräsern und Dornsträuchern gereinigt: भूमि R. 4, 44, 85.

निस्तेजस् (निस् + ते^०) adj. der Kraft, der Energie beraubt: निस्तेजः क्षत्रियो ऽधमः MBh. 10, 124. 12, 5733. HARIV. 7277. मयूख. 8, 12. PAÑĀT. 48, 1. MĀK. P. 18, 54.

निस्तोद (von तुद् mit निस्) m. das Stechen: सूचीभिरिव निस्तोदः Suçr. 1, 232, 8. 260, 20. 2, 372, 9. 396, 19.

निस्तोदन (wie eben) n. dass. Suçr. 1, 231, 13. 2, 194, 5. 312, 19.

निस्तोय (निस् + तोय) adj. f. घ्रा des Wassers entbehrend, wasserlos R. 2, 34, 3. R. GORR. 2, 112, 28. 4, 48, 8. KATĀS. 2, 4. कटक Rāg. - Tar. 4, 289.

निस्त्रंश adj. furchtlos, unbesorgt WILS. = निःशङ्क Schol. zu AMAR. 5. Offenbar fehlerhaft für निस्त्रिंश grāsam, wie schon CUEZY stillschweigend verbessert hat.

निस्त्रप (निस् + त्रपा) adj. schamlos MBh. 5, 1458. Rāg. - Tar. 6, 324.

निस्त्रिंश (निस् + त्रिंशत्) P. 5, 4, 73. VĀRTT. 1. VOP. 6, 86. 1) adj. a) mehr als dreissig: निस्त्रिंशाणि वर्षाणि चैत्रस्य SIDDH. K. zu P. 5, 4, 73. — b) grausam, unbarmherzig (wie das Schwert) TRIK. 3, 3, 428. H. 376. an. 3, 720. MED. q. 21. HĀR. 262. PAÑĀT. 264, 7. AMAR. 5 (nach der richtigen Lesart). °धर्मिणी Rāg. - Tar. 6, 188. — 2) m. Schwert AK.